

Діана Новикова
Наук. керівник - к. філол. н., доц. Богатько В.В.

ЧАСТКИ НЕ- ТА НІ- З ЧАСТИНАМИ МОВИ: ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті обґрунтовано, що залучення цифрових технологій у закладі загальної середньої освіти є необхідним кроком для подолання сучасних викликів. Розглянуто алгоритми використання сучасних інструментів для вивчення правопису часток, що дозволяє структурувати навчальний матеріал та перетворити процес засвоєння граматики на динамічну й результативну діяльність.

Ключові слова: правопис часток, частки не- та ні-, цифрові інновації, середня школа, мобільне навчання, гейміфікація, онлайн-платформи.

Annotation: *The article substantiates that the integration of digital technologies in secondary school is a necessary step to overcome these challenges. It examines algorithms for using modern tools in studying the spelling of particles, which makes it possible to structure educational material and transform the process of mastering grammar into a dynamic and effective activity.*

Keywords: *spelling of particles, particles ne and ni, digital innovations, secondary school, M-learning, gamification, online platforms.*

Проблематика інновацій в освіті є предметом активних наукових досліджень, що підтверджується значною кількістю праць, присвячених упровадженню новітніх технологій і методів навчання. В. Кухаренко і Г. Бережна досліджують змішане навчання, обґрунтовуючи доцільність поєднання традиційних та інноваційних методів [4]. Н. Болюбаш зосереджується на питаннях розроблення та ефективного використання електронних освітніх ресурсів [1].

У зарубіжних дослідженнях Р. Міллер аналізує роль мобільних технологій у підвищенні ефективності освітнього процесу [5].

Застосування ігрових компонентів у навчанні сприяє зростанню зацікавленості та мотивації здобувачів. За даними досліджень О. Котової, упровадження гейміфікації підвищує ефективність засвоєння матеріалу на 12–15% і суттєво посилює інтерес до освітнього процесу, що впливає на розширення світогляду здобувачів освіти [3].

На уроці з української мови у 7-Б класі ВЛ № 9 застосовано *мобільне навчання (M-learning)*, що ґрунтується на використанні смартфонів і планшетів для доступу до матеріалів, виконання завдань і взаємодії з учасниками освітнього процесу. Серед ключових переваг – постійна доступність навчання, персоналізація контенту, інтерактивність і розвиток цифрової грамотності [5]. Водночас варто контролювати використання учнями мобільних пристроїв під час уроку.

Для забезпечення зручного мобільного навчання створено онлайн-платформи, що надають можливість вчителям у цікавий спосіб перевірити й оцінити знання здобувачів. Сучасні українські освітні платформи, такі як *Всеосвіта* та *На Урок*, відіграють важливу роль у розвитку цифрового навчального середовища. Вони надають педагогам широкий доступ до методичних матеріалів, інтерактивних завдань, тестів і вебінарів, а також можливість створювати власний навчальний контент і організовувати дистанційне навчання.

Платформа *LearningApps* є ефективним інструментом для створення інтерактивних навчальних вправ, що сприяють активізації пізнавальної діяльності здобувачів середньої освіти. Вона дозволяє педагогам розробляти різноманітні завдання (вікторини, відповідності, класифікації тощо).

Під час вивчення теми «*Частки НЕ та НІ з частинами мови*» було впроваджено цифрові ресурси й інтерактивні вправи, як-от:

MindMap – інноваційний метод навчання, що передбачає візуалізацію інформації у вигляді структурованої схеми, яка відображає зв'язки між поняттями та ідеями. Вона базується на принципах асоціативного мислення й сприяє кращому розумінню, запам'ятовуванню та систематизації матеріалу. Такий підхід широко застосовується як під час пояснення нового матеріалу, так і для узагальнення чи повторення вивченого.

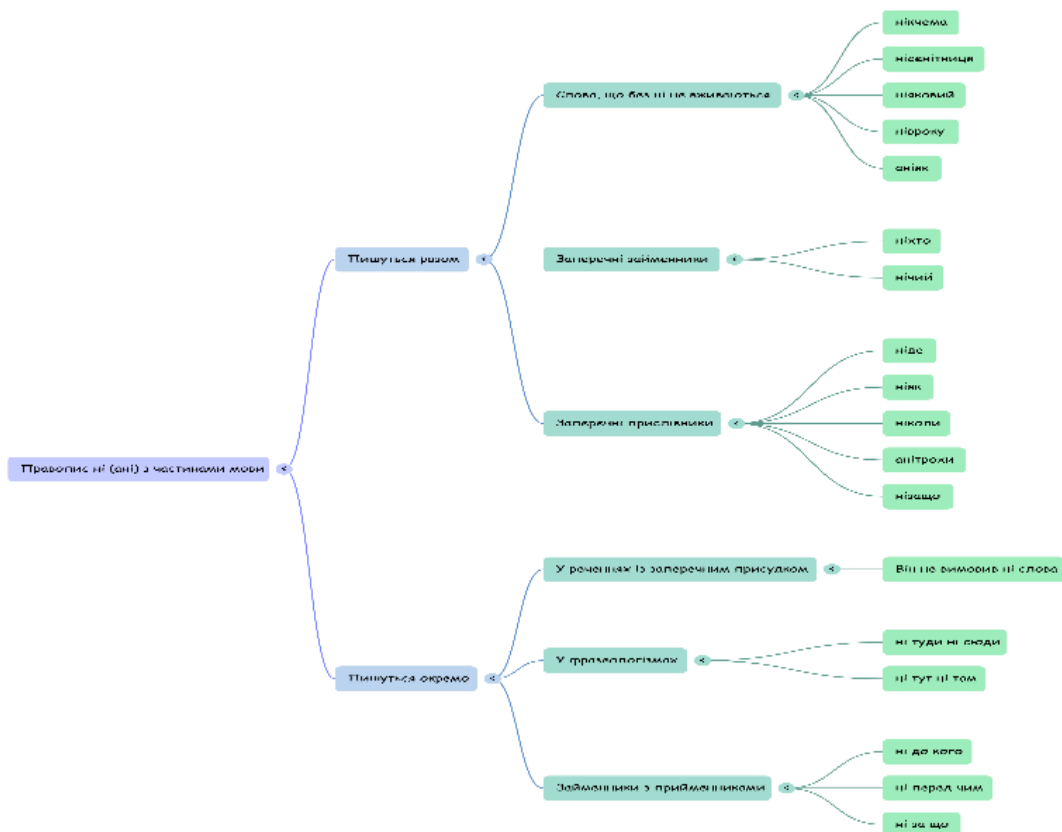

Рис. 1. Ментальна карта «Правопис ні (ані) з частинами мови»

За допомогою *QR-кодів* здобувачі можуть швидко отримувати доступ до додаткових матеріалів: відео, інтерактивних вправ, тестів або довідкових ресурсів, що робить навчання більш динамічним і цікавим. Такий інструмент сприяє організації самостійної роботи, індивідуалізації

навчання та розвитку цифрової компетентності. Крім того, QR-коди ефективно використовуються для проведення квестів, інтерактивних завдань і перевірки знань, підвищуючи мотивацію та залученість здобувачів.

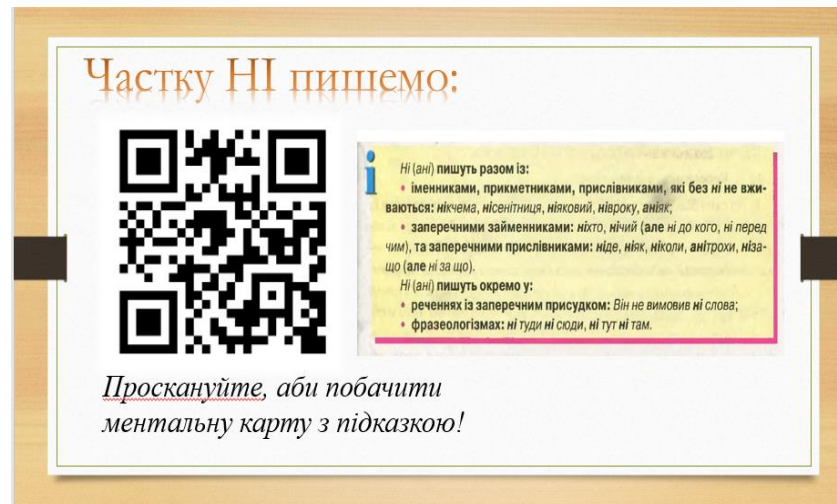

Рис. 2. Спосіб застосування QR-коду

Інтерактивні вправи на платформі LearningApps: здобувачі встановлювали відповідність між дієприслівниками з часткою *не* та їхні значення, групували частки за правописом, складали речення за темою, працюючи на онлайн-платформі.

Рис. 3. Приклад вправи

Також для підбиття підсумків уроку активно впроваджено *відкритий мікрофон* – інтерактивний формат, що передбачає

вільне висловлювання думок, запитань і суджень усіма учасниками освітньої взаємодії.

Отже, сучасна методика викладання української мови характеризується активним упровадженням цифрових технологій, що підвищує ефективність навчання та мотивацію здобувачів. Цифровізація освітнього процесу є важливим чинником підвищення рівня мовної компетентності здобувачів освіти.

Література

1. Болюбаш Н. М. Формування професійної компетентності майбутніх економістів засобами мережеских технологій. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. Т. 65, № 3. С. 54–69.

2. Жалдак М.І. Віртуальна реальність як інструмент навчання. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2021. Т. 81, № 1. С. 40–52.

3. Котова О.В. Гейміфікація навчального процесу: теоретичний аспект. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 69, Т. 2. С. 52–60.

4. Кухаренко В.М., Бережна Г.С. Досвід впровадження змішаного навчання в закладах вищої освіти. *Інформаційні технології в освіті*. 2019. № 41. С. 73–88.

5. Miller R. The Impact of Mobile Technologies on Student Learning Outcomes. *Journal of Educational Technology*. 2021. Vol. 15, № 2. P. 125–138.

Новикова Діана Маміконівна – здобувачка СВО бакалавра факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (спеціальність 035.01 Філологія (Українська мова і література та польська мова)). **Наукові інтереси:** інновації на уроках української мови.